

Sium
SOTE

Sote-uudistukseen liittyvät taloudelliset riskit ja niiden huomioiminen valinnanvapauslainsäädännössä

Eduskunnan tarkastusvaliokunta 9.5.2018

Ilkka Naukkarinen, hallintojohtaja

Hallinnolliset kustannukset lisääntyvät

- Järjestäjän ja tuottajan eriyttäminen
 - Molempiin tarvitaan oma hallinto, resurssit yhteensä ovat suuremmat kuin nykyisen integroidun toimijan hallinto (Siun sote)
- Liikelaitoksen alaisuuteen tulevat yhtiöt
 - Oma hallinto / yhteiset hallinnot
 - Ostopalvelut hallinnon tukena
- Yksityiset sote-keskukset
- Hallinnon kustannukset ovat pois varsinaisesta palvelutuotannosta, kun kiinteä rahoitusperuste!

Kansalaiset valitsijoina / tarjonnan kohteena

- Miten kansalaiset käyttävät valintaoikeuttaan – miten valitsevat sote-keskuksen, henkilökohtaisen budjetin käytön tai asiakassetelin kohteen?
 - Vähän kokemusta valintapreferensseistä
 - Rationaalisuus / epätäydellinen informaatio / oikeus kieltäytyä tarjotusta vaihtoehdosta / oikeus vaihtaa palvelutuottajaa varsin lyhyen ajanjakson jälkeen / 'shoppailu'
- Millä keinoilla yksityiset yritykset hankkivat listautujia?
- Maakunnan liikelaitoksen on varauduttava siihen, että vaihtoehtoinen palvelu on käytettävissä.
 - Varautumiskustannus

Niukkuus ammattilaisista

- Liikelaitos ja yksityiset palvelutuottajat kilpailevat samoista osaajista
 - Miten ammattilaiset valitsevat työnantajan / millä keinoilla osaajia rekrytoidaan ja sitoutetaan
 - Epäterveen palkkakilpailun estäminen!
- Liikelaitoksen on varmistettava 24/7 laajan päivystyksen sekä tarvittavan elektiivisen toiminnan edellytykset sairaalassa – näiden keskinäinen riippuvuus tärkeä ymmärtää

Jo integroidut sote-kuntayhtymät

- Eksote, Kainuun sote, Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, Siun sote, Soite
- Valinnanvapauslainsäädäntö johtaa joidenkin jo integroitujen hoitokokonaisuuksien purkamiseen ja hoitojen sirpaloitumiseen
 - Siun sotessa integroituja kokonaisuuksia saatu käyntiin, mm.
 - Miepä (mielenterveys- ja päihdepalvelut)
 - Kuntoutus
 - Kustannushyötyjen menettäminen

Paljon palveluja käyttävät henkilöt!

- 10 % potilaista aiheuttaa 80 % terveydenhuollon kustannuksista, ja ovat usein myös paljon sosiaalipalveluja käyttäviä
- Ratkaiseva säästöpotentiali sote-toiminnassa!
- Miten valinnanvapaus vaikuttaa näiden henkilöiden palvelujen käyttöön, käytön koordinaatioon ja hallittavuuteen ja sitä kautta kustannuksiin?
- Tietojärjestelmien kyky tuottaa tarvittava tieto?

Lopuksi

- Valinnanvapauslainsäädännön mukainen toimintaympäristö on uusi ja epävarmuustekijöitä eri osapuolten toiminnasta ja käyttäytymisestä on paljon
- Ainakin siirtymäkaudella kokonaiskustannusten kasvu on todennäköisempää kuin kustannussäästöjen realisoituminen
- Tietojärjestelmien yhteentoimivuus maakuntien toimijoiden kesken ja valtakunnallisesti on elintärkeää, jotta eri osapuolet saavat tarvittavan tiedon toiminnan johtamiseen, seuraamiseen ja ohjaamiseen

Kiitos ajastanne!